

**College van Gedeputeerde Staten  
statenbrief**

Aan Provinciale Staten

DATUM	13-7-2021	NUMMER PS	Voegt de griffie toe
DOMEIN	SLO	COMMISSIE	RGW
STELLER	Bertus Cornelissen	TELEFOONNUMMER	06-21124708
NUMMER	82284294	PORTEFEUILLEHOUDER	Van Essen

**Onderwerp Statenbrief:**  
Stand van zaken Groen Groeit Mee

**Voorgestelde behandeling:**  
Ter informatie

Geachte dames en heren,

**Essentie / samenvatting**

Groen is de kwaliteit van de Utrechtse regio. Groei is de opgave. Hoe kunnen we dit samenbrengen? Groen Groeit Mee geeft uiting hieraan. Met het programma Groen Groeit Mee werken we samen met regionale partners in ruimtelijke zin aan een stevige positionering van (recreatief) groen, o.a. gekoppeld aan regionale programmering. Daartoe is het afgelopen half jaar de (recreatief) groenopgave in beeld gebracht en zijn financieringsvormen hiervoor geïnventariseerd, de zogenoemde eerste fase. Ook is ingezet op communicatie en een lobby richting het Rijk.

Vervolgstep is de programmering van de groene opgaven, waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van bestaande programma's en initiatieven. We beogen dat groen een wezenlijk onderdeel wordt van de ruimtelijke programmering van wonen en werken.

In de provinciale Omgevingsvisie en Interim Omgevingsverordening is Groen Groeit Mee nadrukkelijk opgenomen. Deze Statenbrief geeft u inzicht in de uitkomsten van de eerste fase en geeft een doorkijk naar de tweede fase, de programmering van de groene opgaven.

**Inleiding**

In november 2020 bent u via een [statenbrief](#) geïnformeerd over het plan van aanpak Groen Groeit Mee, waarbij twee fasen werden onderscheiden. In de eerste fase ('de basis op orde') zijn vier acties opgepakt:

1. Inspirerend beeld/verhaal, opgebouwd vanuit bestaande visies
2. Inventarisatie van concrete opgaven/projecten per (deel)gebied
3. Overzicht naar mogelijke financiering en uitvoeringsinstrumentarium
4. Een lichte maar daadkrachtige governance om deze resultaten te initiëren.

In bijgevoegde notitie wordt verslag gedaan van de uitkomsten van deze vier acties. Met de resultaten kunnen we in de tweede helft van 2021 de volgende stap zetten richting het programmeren van de opgaven.

Groen Groeit Mee is een programma waarin Utrechtse overheden samenwerken. De U16, Regio Amersfoort, het Utrechtse deel van de Regio Foodvalley en de vier waterschappen (vertegenwoordigd door Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden) werken onder regie van de provincie samen. De betrokkenheid van de regionale partners is groot. Voor onze partners is het van groot belang dat Groen Groeit Mee verbinding legt met hun eigen (visie)trajecten.

Naast de overheden zijn ook de groene organisaties betrokken. Inmiddels zijn Het Utrechts Landschap, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Natuur- en Milieufederatie Utrecht, Landschap Erfgoed Utrecht, Utrechts Particulier Grondbezit, LTO en de agrarische collectieven aangehaakt op Groen Groeit Mee. Zij zijn aanwezig geweest bij de werksessies en er zijn diverse bilaterale gesprekken geweest waarin zij input hebben geleverd. Zij

hebben allen een eigen belang, maar zien kansen die in dit programma in te brengen en te realiseren. Hoe dit vorm kan krijgen wordt de komende tijd met de partners besproken.

De Utrechtse regio zoekt nadrukkelijk de samenwerking met het nieuwe kabinet. In het "[Utrechts Aanbod, voor een groen, gezond en bereikbaar Nederland](#)" wordt gepleit voor een integrale benadering, waarin ook groene opgaven worden meegenomen met de groeiopgaven. Daarnaast wordt een rijksbijdrage gevraagd voor Groen Groeit Mee, vanuit de gedachte dat verstedelijking een rijksopgave is en daar de kwaliteit van de leefomgeving bij hoort. Groen Groeit Mee draagt bij aan het versterken van de leefomgeving. In het verleden financierde het Rijk ook een groot deel van het programma RodS (Recreatie om de Stad).

Daarnaast is geïnvesteerd in het netwerk met de buurprovincies en met de ministeries LNV, BZK, IenW en VWS. De wens om groen integraal onderdeel te laten zijn bij de schaalessprong van onze regio wordt herkend bij het Rijk. Samen met de betrokken departementen wordt onderzocht hoe de groene opgaven bijvoorbeeld in U Ned kunnen worden meegenomen.

### **Toelichting**

In bijgevoegde notitie wordt uitvoerig verslag gedaan van de activiteiten die afgelopen halfjaar zijn verricht. Een tweetal resultaten vragen bijzondere aandacht:

1. Om ruimtelijk te kunnen programmeren, is een helder overzicht nodig van mogelijke projecten en ambities die helpen om Groen Groeit Mee concreet te maken. In de deelactie "Groen Groeit Mee, Opgaven in beeld" is deze opgave tot 2040 op een rij gezet en zoveel mogelijk gekwantificeerd in oppervlakten en kosten. Dit leidt tot een overzicht van groenopgaven en ambities op provinciale en regionale schaal en een financiële vertaling van de opgaven in investerings- en beheerkosten.

De ruimtevraag voor Groen Groeit Mee loopt voor de hele provincie Utrecht op basis van deze schatting tot indicatief ruim 10.000 hectare tot 2040. Deze ruimtevraag kan deels worden gecombineerd met andere functies. Daarvoor zijn in het onderzoek ook aanbevelingen gedaan die nader zullen worden uitgewerkt. De investering voor "Groen Groeit Mee" in de komende 20 jaar wordt geraamd op circa € 1,2 miljard (€ 60 miljoen per jaar). Ook zijn de jaarlijkse beheerkosten van de nieuwe opgaven geraamd, op € 22 miljoen per jaar.

Benadrukt moet worden dat deze ruimtevraag en investeringen het totaal zijn van alle in beeld gebrachte opgaven en ambities, van overheden (rijk, provincie, gemeenten en waterschappen), groene organisaties én private partners. Het geeft een indicatie van de totale ruimtelijke en financiële omvang van alle groene opgaven. De aanbevelingen uit dit onderzoek zullen we betrekken bij de volgende fase.

2. Daarnaast is onderzoek gedaan naar de mogelijke financieringsvormen, bronnen en uitvoeringsinstrumentarium om de groene ambities van het programma Groen Groeit Mee te realiseren. Hierin is gewerkt aan de volgende resultaten:

1. Een longlist met mogelijke financieringsvormen en instrumenten voor groen;
2. Een overzicht van financieringsvormen en instrumenten die *kansrijk* zijn voor de ambities van Groen Groeit Mee;
3. Een strategie om deze financieringsvormen in te kunnen zetten: hoe kunnen de kansrijke financieringsvormen effectief gemaakt worden?

Vanuit dit onderzoek is een aantal aanbevelingen gedaan, die de komende tijd verder wordt uitgewerkt en/of op haalbaarheid wordt onderzocht.

N.B.: Beide rapporten (Opgaven in beeld en Financiën) zijn niet vastgesteld, maar zijn inventarisaties die benut worden bij de volgende fase van Groen Groeit Mee.

### **Financiële consequenties**

Deze Statenbrief, die een stand van zaken schetst, kent geen directe financiële consequenties. Het programmeren en uitvoeren van opgaven die onderdeel zijn van Groen Groeit Mee brengt uiteraard wel financiële consequenties met zich mee, waarbij ons uitgangspunt is dat dit zoveel mogelijk wordt ondergebracht bij lopende (uitvoerings)programma's. In de tweede helft van dit jaar verwachten we een scherper beeld te hebben van het overzicht van opgaven, de daarmee gepaard gaande financiële consequenties en mogelijke financieringsmogelijkheden. Zoals aan uw Staten is toegezegd bij de behandeling van de Statenbrief 'Groeisprong Utrecht 2040' zullen wij u daarover nader informeren en betrekken.

### **Vervolgprocedure / voortgang**

Nu we de opgaven in beeld hebben, kunnen we de stap richting programmering van de opgaven zetten. Dit vraagt nog wel enig huiswerk in het faseren en prioriteren. Uitgangspunt is om de opgaven zoveel mogelijk te koppelen aan bestaande programma's en worden meegenomen in de programmering van woningbouw.

Voor opgaven die niet ergens belegd kunnen worden, zullen we moeten bepalen hoe we deze richting uitvoering brengen. Dit programmeren kan via een aantal scenario's die elkaar onderling niet uitsluiten:

1. Onderbrengen bij bestaande programma's: groen laten meegroeien

2. Onderbrengen bij regio's
3. Gebiedsgericht aanpakken
4. Zelf programmeren
5. Onderbrengen bij andere terreinbeherende organisaties.

De programmering zal verder worden uitgewerkt. Groen Groeit Mee wil waar mogelijk verbindingen leggen met andere programma's. Een belangrijk vraag die bij de verdere uitwerking aan de orde zal komen is hoe de koppeling met de woningbouwopgave en gebiedsontwikkelingen kan worden vormgegeven. Binnen de provinciale organisatie en met de partners wordt in beeld gebracht hoe andere programma's kunnen bijdragen.

Daarnaast worden de opgaven en ambities aangescherpt, zijn er meekoppelkansen of functiecombinaties mogelijk? Is het mogelijk om te prioriteren en te faseren? Hierbij zullen ook de aanbevelingen uit het onderzoek naar financiering worden opgepakt.

De stap naar programmering vraagt mogelijk om een andere vorm van governance. Deze willen we gaan uitwerken. Tot nu toe is gewerkt met een eerste ring van overheden en een tweede ring van betrokken organisaties en betrof het een programma dat formeel bij de Provincie Utrecht was belegd. Wanneer we in de tweede fase de opgaven en gebieden meer centraal willen zetten, dan vraagt dat om een andersoortige governance. Daarbij behoort ook het gesprek over eigenaarschap en zeggenschap: hoe kunnen provincie, gemeenten, waterschappen, terreinbeherende organisaties en organisaties als LTO en UPG concreet bijdragen aan programmering?

Wij willen komend najaar een Groen Groeit Mee Pact opstellen met deze partners. In dit pact kunnen de opgaven en ambities worden benoemd, kan de rol en inzet per partner worden geconcretiseerd en kunnen de gezamenlijke vervolgtacties worden opgenomen.

Uit de onderzoeken blijkt dat de opgaven en ambities groot zijn, maar dat de financiële opgave ten dele gedekt is. Wij verwachten u eind 2021 meer te kunnen vertellen over de programmering van Groen Groeit Mee en hoe de partners daar samen met ons invulling aan kunnen geven.

Wij vragen u nu om kennis te nemen van de uitkomsten van de eerste fase van Groen Groeit Mee. Later dit jaar willen we met u in gesprek over de kaders voor de tweede fase, waarbij we met u willen spreken over onder meer de koppeling aan andere opgaven, financieringsmogelijkheden en de governance.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,  
mr. J.H. Oosters

Secretaris,  
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen

#### **Bijlagen**

1. Resultaten 1<sup>e</sup> fase Groen Groeit Mee
2. Rapport Opgaven in Beeld
3. Rapport Financiering Groen Groeit Mee

